

Sak 2/2021

Felles arbeid med informasjonsforvaltning og deling av data – hva har vi oppnådd så langt, og hva er neste mål?

Behandlings sak - strategisk

Historikk/bakgrunn

Brønnøysundregistrene og Digdir har begge viktige oppgaver og mandat for å ivareta informasjonsforvaltning og deling av data i offentlig sektor og mot våre målgrupper. Brønnøysundregistrene og Digdir har et nært samarbeid rundt informasjonsforvaltning og deling av data. Ved opprettelse av Digdir 1.januar 2020 ble deler av informasjonsforvaltningsmiljøet i Brønnøysundregistrene del av dette, og virksomhetene har opprettholdt sitt nære samarbeid. Brønnøysundregistrene og Digdir ønsker derfor å sammen legge fram sak om felles arbeid med informasjonsforvaltning og deling av data til Skate som innledning til strategisk diskusjon.

Forslag til beslutning:

Brønnøysundregistrene og Digdir tar med seg råd fra Skate i videre arbeid med informasjonsforvaltning og deling av data.

Presentasjon av saken

Arbeid med informasjonsforvaltning og deling av data har vært og er et langsiktig og målrettet arbeid. Viktighet og mål for dette er nedfelt i vedtatt politikk for området, i *En digital offentlig sektor - Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019-2025* er deling av data et definert innsatsområde. I tillegg er det i strategien sterkt fokus på deling og gjenbruk av data i offentlig sektor, også som en forutsetning for å understøtte sammenhengende tjenester og for publisering av åpne data for innovasjon og verdiskaping i næringslivet. Verdi og bruk av data er inkludert i mange rapporter og strategier nasjonalt og internasjonalt. Menon Economics har i sin rapport nr 88/2019 estimert at potensialet for databasert verdiskaping i Norge vil kunne nå 300 milliarder kroner i 2030, eller ca. 7 prosent av BNP, og omtaler data som «oljen som smører det norske samfunnsmaskineriet». Det er ventet at Stortingsmelding om datadrevet økonomi og innovasjon legges fram april 2021.

Skate har vært viktig for å sette informasjonsforvaltning og deling av data på dagsorden og for å sette retning på arbeidet. Skates veikartarbeid fra 2015 danner kunnskapsgrunnlaget for de tiltakene som har blitt prioritert, iverksatt og fulgt opp i Skateregi. Dette omfatter Felles rammeverk for informasjonsforvaltning (ST 4.1), Felles datakatalog (ST 4.2), Felles API-katalog (ST.4.3) og Tilgjengeliggjøre grunndata og andre data som skal deles (ST 4.4).

I EU er det et tilsvarende sterkt fokus på forvaltning, bruk og tilgjengeliggjøring av data. Strategien «Shaping Europe's digital future» ble lagt fram i februar 2020. Forslag til forordning «Data Governance Act» (DGA) ble presentert november 2020, en «Data Act» forventes fremlagt i tredje kvartal 2021. Det vil også komme lovgivning som vil regulere kunstig intelligens. Dette er av stor betydning for Norge, og gir sammen med GDPR og «Public Sector Information Directive» (PSI) / «Open Data Directive» (ODD) et juridisk rammeverk for alle typer data i offentlig sektor. I tillegg er «cloud, data og kunstig intelligens» ett av fem satsningsområder lansert i Digital Europe Programme (DIGITAL).

Et fundament for forvaltning av data i offentlig sektor, gjenbruk og viderebruk mot næringslivet er ikke i seg selv nok:

- Ekspertgruppen for datadeling i næringslivet¹ skrev i sin rapport april 2020: «verdien av data utløses ikke når den samles eller deles, men når data anvendes for å løse relevante problem.»
- I utkast til stortingsmelding om datadrevet økonomi og innovasjon står det:
«Store datamengder skaper ikke verdi av seg selv. Det er først når data tas frem, settes inn i en sammenheng, analyseres og bearbeides – gjerne i sammenheng med andre datasett – at man får et resultat som skaper verdier for den enkelte virksomhet, næringslivet og samfunnet.»
- Dette har en sterk sammenheng med beskrivelse i Skates erfaringsrapport 2020:
Få større trykk på og bedre tilrettelegging for deling av data internt i offentlig sektor. Datakvalitet og deling og gjenbruk av data er viktig for å lykkes også internt i offentlig sektor. Alle offentlige virksomheter bør fokusere på dette, og departementene bør følge det oppi sin etatsstyring. KMD og andre departement må også arbeide for at det blir godt tilrettelagt for deling av data i offentlig sektor. Det kan til tider synes som om ikke alle departement forstår dette og hvor viktig det er.

Vi ser også i EUs målinger og undersøkelser (som Data Maturity Index) at det vektlegges å skape verdier av data og å ha verktøy for å måle effekten av dette.

Fokus har både nasjonalt og internasjonalt gått fra å være på kun tilgjengeliggjøring av data i offentlig sektor til å være på tilgjengeliggjøring **og bruk** av offentlige data til verdiskaping i offentlig **og privat sektor**.

I presentasjonen av saken vil vi spørre om hva som skal til for å realisere verdi av offentlige data. Vi har kommet opp med fem hovedutfordringer:

- **Volum** – se sitat fra utkast til stortingsmelding om datadrevet økonomi og innovasjon over.
- **Verdi** – se sitat fra rapport om datadeling til næringslivet over.
- **Kvalitet** – se sitat fra Skates erfaringsrapport for 2020 over.
- **Innhold** – Fra regjeringens digitaliseringsstrategi: *Det antas at kun ca. 10 prosent av relevante datasett er gjort tilgjengelig*
- **Insentiver** - Fra forenklingsbloggen mars 2020 David Norheim – *Skal vi få fart på digitaliseringen kan ikke forvaltning, deling og utnyttelse av data gjøres etter dugnadsprinsippet* –

Til strategisk diskusjon i Skate vil vi stille spørsmålene:

1. **Hva er Skates råd for å realisere mer verdi ut fra offentlige og private data, og hvordan måler vi effekten av dette?**
2. **Hvordan kan Skate bidra til at flere offentlige datasett tilgjengeliggjøres og tas i bruk for å skape denne verdien?**

Saken vil bli framlagt av Brønnøysundregistrene v/David Norheim og Digdir v/Knut Bjørngaas.

Vedlagt: underlagspresentasjon

Saksframlegget er utarbeidet av Brønnøysundregistrene og Digdir. Brønnøysund/Oslo 23.02.2021

¹ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/mottok-rapport-om-datadeling-i-naringslivet/id2696938/>